

Avdelningen för hållbar energianvändning
Enheten för energi och samhälle
Anna Fridén
016-544 23 36
anna.fridén@energimyndigheten.se

Regeringskansliet
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Redovisning av genomförd verksamhet, förmågebedömning samt uppdatering av risk- och sårbarhetsanalys.

I denna skrivelse redovisas nedanstående punkter. Redovisningen sker i enlighet med Energimyndighetens åiterrapporteringskrav i Regleringsbrev för år 2008.

1. Åiterrapporteringskrav enligt regleringsbrev
2. Genomförda åtgärder och verksamheter inom ramen för myndighetens ordinarie verksamhet för en trygg energiförsörjning.
3. Risk- och sårbarhetsanalys enligt 9 tredje stycket förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap.
4. Redovisade bedömningar av förmågan gentemot risker som identifieras i myndighetens risk- och sårbarhetsanalys samt mot utpekade scenarion.
5. Genomförda åtgärder och verksamheter inom samverkansområde Teknisk infrastruktur och transporter, som är finansierade av anslaget 7:5 Krisberedskap.
6. Måluppfyllelse avseende Krisledningsförmåga, Operativ förmåga och Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar.

1. Återrapporteringskrav enligt regleringsbrev

1.3 Politikområde Samhällets krisberedskap

Mål

Målet är att minska risken för och konsekvenserna av allvarliga störningar, kriser samt olyckor. Skulle en sådan händelse inträffa ska kvinnors, mans och barns liv, personliga säkerhet och hälsa tryggas samt skador på egendom eller i miljö hindras eller begränsas. Målet är dessutom att medverka till att minska lidande och skadeverkningar av allvarliga olyckor och katastrofer i andra länder.

Återrapportering

Myndigheten ska redovisa genomförd verksamhet och lämna en bedömning av vilka effekter dessa har haft för att bidra till att uppfylla de förmågemål som anges inom respektive verksamhets- och ansvarsområde. Redovisningen ska lämnas till Regeringskansliet senast den 14 november 2008, med kopia till Krisberedskapsmyndigheten.

Redovisning enligt 9 § tredje stycket förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap ska lämnas vid samma tidpunkt och ej i samband med årsredovisningen.

Myndigheten ska redovisa ovanstående förmågor enligt skalan:

- god förmåga,
- i huvudsak god förmåga men med vissa brister,
- viss, men bristfällig förmåga respektive
- ingen/mycket bristfällig förmåga.

Bedömningen av förmågan ska göras gentemot risker som identifieras i myndighetens risk- och sårbarhetsanalys samt mot utpekade scenarion enligt regeringens särskilda anvisningar. Indikatorer på förmåga och mall för förmågebedömningarna utarbetas av Krisberedskapsmyndigheten och fastställs av regeringen.

Verksamhetsområde Krisledningsförmåga***Mål***

Målet är att myndigheter och aktörer ska ha en god förmåga att vid allvarliga störningar och kriser leda och fatta beslut inom eget ansvar och verksamhetsområde samt sprida snabb, korrekt och tillförlitlig information. Vid behov ska berörda aktörer också kunna medverka i samordning och koordinering av åtgärder samt samverka med andra.

Återrapporteringskrav saknas.

Verksamhetsområde Operativ förmåga***Mål***

Målet är att aktörer med operativt ansvar vid en kris eller olycka ska ha en god förmåga att snarast påbörja åtgärder för att hantera, eller medverka i hanteringen av, allvarliga störningar och kriser och att genomföra de åtgärder som krävs för att avhjälpa och lindra effekterna av det inträffade. Förmåga ska också finnas att kunna samarbeta med och ge stöd till operativa aktörer och andra länder.

Återrapporteringskrav saknas.

Verksamhetsområde Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar***Mål***

Målet är att säkerställa en robusthet i samhällsviktig verksamhet för att kunna motstå och hantera såväl olyckor som allvarliga händelser och störningar i samhället.

Återrapporteringskrav saknas.

2. Genomförda åtgärder – Ordinarie verksamhet

Åtgärder på energiområdet innebär alltid en avvägning mellan ekonomi, miljö och trygghet. För att integrera och tydliggöra försörjningsperspektivet inom myndighetens övriga politikområden har följande aktiviteter genomförts.

En utvecklad samverkan med den kommunala energi- och klimatrådgivningen, och programmet för "uthållig kommun" har etablerats. Vidare har omvärldsbevakningen och analysarbetet i samarbete med Systemanalysavdelningen förbättrats.

Energimyndigheten har ett ansvar i att sprida kunskap om energisystemets sårbarhet och hur elanvändare kan klara kortare och längre elavbrott. Detta har identifierats som en bristande kunskap hos många privatpersoner, särskilt i storstadsområden. Som en del i arbetet distribueras bland annat en informationspärm innehållande broschyrer som riktar sig till både privatpersoner och kommuner.

Informationsmaterial sprids i första hand till kommuner där främst beredskapssamordnare och kommunala energi- och klimatrådgivare är mottagare. Dessa har möjlighet att omsätta informationen och sprida den vidare till kommuninvånare och i det kommunala planeringsarbetet. Utbildning har bland annat skett genom energi- och klimatrådgivarnas obligatoriska basutbildning samt det årliga mötet för utveckling och vidareutbildning, *Kraftsamling*.

Informationsspridning sker också genom nätverket *Uthållig kommun*, där över en femtedel av Sveriges kommuner är engagerade. Genom föreläsningar och seminarier på det nationella startmötet sprids kunskap och kontakter.

Naturolyckor påverkar energisystemet och kan medföra omfattande avbrott i t ex el och värmeförsörjningen. Energimyndigheten deltar i den nationella plattformen för naturolyckor. Syftet med plattformen i Sverige är att förebygga och mildra effekterna av naturolyckor i linje med Sveriges åtaganden enligt Hyogodeklarationen och Hyogo Framework for Action. Plattformen syftar även till att utbyta erfarenheter och utöka samverkan med andra myndigheter och organisationer.

Från och med 2008 har ett kapitel om försörjningstrygghet införts i Energimyndighetens publikation *Energiläget*. Skriften är mycket populär och når ut till många, bland annat används den i undervisning både i grundskola och på universitet. Detta ökar spridningen av kunskap om sårbarheter och skapar möjligheter till eget kunskapssökande. Allt informationsmaterial kan också nås via Energimyndighetens webbplats och kan beställas via publikationsservice.

Under 2008 har myndigheten förbättrat statistiken till både IEA och EU genom samarbete mellan myndigheten och SCB. Detta har bidragit till en ökat kunskap hos rapporterande företag och en förbättrad kvalitet avseende rapporteringsrutiner.

Ytterligare ett forum för informationsspridning och kunskapsinhämtning är *Energitinget*, som är en konferens och mötesplats för verksamma inom energiområdet. Energitinget anordnas årligen av Energimyndigheten. Under 2008 hölls flera sessioner som har anknytning till trygg energiförsörjning. En av dem handlade om klimatförändringarnas påverkan på energisystemet. Sessionen var ett startskott för myndighetens projekt "Energisystemets sårbarhet inför klimatförändringarnas effekter". I arbetet med att analysera klimatförändringarnas påverkan på energisystemet deltar personer från flera av myndighetens avdelningar. Detta har bidragit till en ökad kunskap och kompetens rörande sårbarheterna i energisystemet hos fler personer än de som till vardags arbetar med frågor rörande krishantering.

Energimyndigheten ansvarar för stöd till forsknings- och utvecklingsprogram som syftar till att utveckla hållbar energiteknik, där återfinns bl a trygg energiförsörjning som en utav de stödgrundande kriterierna.

Myndighetens arbete inom verksamhetsområdet har präglats av en tydlig strävan mot en ökad samverkan med andra aktörer nationellt och internationellt samt en fortsatt integrering av krisberedskapsperspektivet i övrig verksamhet som myndigheten genomför.

Enligt IEP-avtalet och regleringsbrevet ska myndigheten ha en krisorganisation för oljekriser (NESO). I syfte att uppfylla detta avtal finns en sådan krisorganisation och efter flera års övning, utbildning och utveckling har den utökats till att hantera även andra typer av energikriser.

Krisorganisationen bygger på ordinarie ledningsstruktur och ordinarie befattningshavare som övas, utbildas och utvecklas för att kunna hantera kommande krissituationer med ordinarie verktyg. En ledningsövning har genomförts under året i syfte att pröva och utvärdera den av myndigheten fastställda Energikrisplanen. Övningens utvärdering visade att planen behöver vissa smärre justeringar men framför allt identifierades ett antal nya kompletteringar som behöver göras.

De verktyg som krisorganisationen kan nyttja vid en oljekris är lageravtappning och förbrukningsdämpande åtgärder. Studier av förbrukningsdämpande åtgärder inom vägtransportsektorn pågår i samarbete med Vägverket och Polisen i syfte att förbereda konkreta verksamma åtgärder att sätta in för att stärka försörjningstryggheten.

Omvärldsbevakning, nätverksbyggande och kompetensförsörjning ombesörjs bland annat genom det Nätverket Olja och Gas (NOG) och dess seminarier och studieresor.

Myndigheten har deltagit i Elövning 2008 i Svenska Kraftnäts regi, Försvarshögskolans/Krisberedskapsmyndighetens krisutbildning av högre chefspersoner samt genomfört myndighetens egen övning för ledningsgruppen.

Vid internationella övningar såsom IEA: s ERE 4 och NVE: s Elövelse 2008 har också myndigheten varit representerad.

3. Risk- och sårbarhetsanalyser

Energimyndigheten hänvisar till tidigare redovisad rapport ER 2008:07. I bilaga 1 återfinns en uppdatering av denna rapport kapitel 3 *Aktuellt om tryggheten i energiförsörjningen*. Bilagan visar inte på några nya händelser påverkar slutsatserna i ovan nämnda rapport.

4. Förmågebedömningar

Vad gäller hemställan om förmågebedömning utifrån tre scenarier (influensapandemi, störningar i de finansiella systemen och IT-relaterad störning), bygger återigen Energimyndighetens bedömning på ett stort antal antaganden, varför myndigheten bedömer att underlaget blir alltför generellt och övergripande. Slutsatsen blir därmed att det inte är möjligt att dra några relevanta slutsatser från denna förmågebedömning. Vidare hänvisar Energimyndigheten till rapporten ER 2008:07, avseende risker och sårbarheter i energiförsörjningen, eftersom bifogat underlag endast omfattar Energimyndighetens verksamhet och alltså inte hela energisektorns.

5. Genomförda åtgärder – Anslag 7:5 krisberedskap

I det följande redovisas de åtgärder och verksamheter inom samverkansområdena Teknisk infrastruktur och Transporter, som är finansierade av anslaget 7:5 Krisberedskap. Fördelningen av anslaget sker i enlighet med överenskommelse avseende utbetalning av medel m.m. mellan Krisberedskapsmyndigheten och Statens energimyndighet.

I överenskommelsen ingår dels en fördelning av anslaget på de olika samverkansområdena dels fördelas de på olika etappmål. Etappmålen bidrar på olika sätt att uppfylla de olika verksamhetsområdena: krisledningsförmåga, operativ förmåga samt förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar.

När det gäller Energimyndighetens arbete inom ramen för anslag 7:5 bidrar etappmålen i överenskommelsen främst till krisledningsförmågan samtidigt som viss verksamhet även bidrar till förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar. Av denna anledning så är det i huvudsak verksamheter inom dessa områden som redovisas nedan.

Krisledningsförmåga

För att höja krisledningsförmågan på Energimyndigheten är det av stor vikt att myndighetens personal besitter god kompetens rörande energisystemets uppbyggnad och vilka hot och risker som kan påverka robustheten i detta system. I syfte att genomlysas detta genomförs årligen en översiktlig risk och sårbarhetsanalys samt en rad mer djupgående analyser inom ett mer begränsat område. Valet av djupgående analyser baseras i huvudsak på resultaten av den översiktliga risk och sårbarhetsanalysen.

Samverkansområde Teknisk infrastruktur

Mot bakgrund av att länderna i Norden har en gemensam elmarknad och elsystemet är starkt integrerat mellan länderna så visar risk och sårbarhetsanalysen att det finns behov av att studera elsystemet ur ett nordiskt perspektiv. Inom ramen för projektet NordSecurEl har myndigheten verkat för att ta fram en gemensam risk och sårbarhetsanalys för det nordiska elsystemet. Projektet är delfinansierat genom EU:s EPCIP program (European programme for infrastructure protection) och är ett samarbetsprojekt mellan samtliga myndigheter och systemoperatörer i Sverige, Finland, Norge och Danmark. Projektledarskapet ligger hos Energimyndigheten.

NordSecurEl har ytterligare förbättrat samarbetet inom Norden när det gäller krishantering inom elförsörjningen. Projektet har även bidragit till en fördjupad kunskap och förståelse för hur elsystemet kan påverkas av mer omfattande händelser och vilka följd effekter en händelse i ett annat land kan få.

I Energimyndighetens roll ligger att vara stabsmyndighet till regeringskansliet, att svara för omvärldsbevakning och informationsspridning samt att vid vissa lägen agera operativt. Uppgifterna ställer höga krav på Energimyndighetens förmåga att sammanställa en kvalitetssäkrad och kontinuerligt uppdaterad bild av aktuella och framtida risker i energiförsörjningen. För att förbättra myndighetens förmåga att vid en energikris sammanställa, förmedla en korrekt lägesbeskrivning och samverka med andra aktörer har myndigheten utvecklat ett datasystem som automatisk samlar in och sammanställer information. Systemet kallas för SALENE och under 2006 och 2007 har ett provsystem utvecklats. Under 2008 har systemet sedan testats och utvärderas. Utvärderingen ledde fram till ett beslut om att fortsätta utvecklingen av systemet till ett provsystem 2.

Avsikten med SALENE är att skapa möjligheter för en kontinuerligt uppdaterad och kvalitetssäkrad bild av rådande läge i den svenska energiförsörjningen. SALENE är ett informationssystem som automatiskt samlar information och statistik för att skapa en aktuell lägesbild. Efter inträffad händelse ska information som sammanställts av SALENE kunna användas för analys och utvärdering av händelseförloppet. I dagsläget omfattar systemet uppgifter rörande elförsörjningen men i en framtida utveckling av systemet avses fler områden bevakas.

En del av myndighetens ansvar utgörs av att verka för att trygga tillgång av el och annan energi på kort och lång sikt. Hur framtiden kommer att se ut är osäkert men för att kunna hantera framtida energikriser är det av stor vikt att Energimyndigheten och andra aktörer inom energiområdet utökar kunskapen om vilka hot och risker vi står inför i ett framtida energisystem. En parameter som påverkar bedömningarna om framtiden är de globala klimatförändringarna.

De väntade förändringarna av klimatet kan t ex göra det svårare att förutse användningen av el, värme och kyla under året. Då blir det svårare att planera produktionen av el och värme, t.ex. förskjuts tidpunkten för den så kallade

vårfloden, och väderberoende användningsmönster förändras. En eventuell ökning i antalet oväder gör det även svårare att förutse behovet av personella och materiella resurser för att hantera reparationer vid skador på systemen. Detta ökar behovet av en generellt förbättrad förmåga att hantera risker och kriser inom energisektorn. Det kommer att ställa krav på bättre planering av alla berörda aktörer, fler krisövningar och utvecklade samverkansformer.

Energimyndigheten har i regleringsbrevet fått i uppdrag att utreda energisystemets sårbarhet inför framtida extrema väderhändelser och att komma med förslag på åtgärder. Energimyndigheten anser att fler effekter än framtida extrema vädersituationer kan påverka det framtida energisystemet. Mot bakgrund av detta och myndighetens ansvar att verka för att trygga tillgång av el och annan energi på kort och lång sikt har Energimyndigheten vidgat regleringsbrevets uppdrag till att gälla *Energisystemets sårbarhet inför effekterna av ett framtida förändrat klimat*, där extrema vädersituationer utgör en del. En delrapportering inom ramen för detta projekt levererades till näringsdepartementet den 1 oktober 2008. Uppdraget bidrar till att öka kunskapen om framtidens påverkan på energisystemet och därmed förbättra förmågan att i ett längre perspektiv förbereda myndighetens personal på att hantera framtida energikriser.

Energimyndigheten har under 2008 varit ordförande för "European Energy Infrastructure Security Network" som startade sin verksamhet under 2007. Detta nätverk är ett europeiskt privat-offentligt samverkansforum för ömsesidigt informationsutbyte rörande energiinfrastrukturens säkerhet och beredskap och startades på myndighetens initiativ. Nätverket har idag ett 50-tal medlemmar som representerar ett 20-tal privata och offentliga organisationer från hela Europa. Medlemmarna finansierar verksamheten genom medlemsavgifter. Fyra tvådagarsmöten har hållits under 2008. Det har starka kopplingar till arbetet med EPCIP (European Program for Critical Infrastructure Protection). Nätverket bedöms börja få betydelse för myndighetens förmåga att hantera större kriser inom energiförsörjningen, främst genom kunskapsutbytet och de kontaktnät som etableras.

Inom ramen för Energimyndighetens sektorsansvar ska myndigheten bistå den lokala nivån med information före, under och efter en kris. För att tillgodose detta, har myndigheten valt att utnyttja Civilförsvarsförbundets organisation och kompetens. Under året efterfrågades och genomfördes energiinformationerna, i fortsatt stor omfattning och målet avseende antal genomförda kurser har uppnåtts. Dessutom har SCF flera informatörer samt en bättre kompetens och förmåga att informera på den lokala nivån. En ny plan för verksamheten har tagits fram och det informationsmaterial som informatörer och instruktörer använder har utökats och förbättrats. Det är således genom samarbetsavtalet med Civilförsvarsförbundet, som en utökad lokal resurstillgång i en krissituation kan upprätthållas.

Inom ramen för Nordber har en utveckling av den nordiska samverkan fortsatt mellan myndigheter och organisationer inom det nordiska samarbetet. En bred kunskapsförmedling av FOU-resultat och genomförda studier har etablerats. Vidare har arbetet med att vid en större driftsstörning, säkerställa ett gemensamt bistånd av reservmateriel, utrustning, fordon och personal utvecklats. Vidare pågår ett arbete för att utveckla en förbättrad el-, tele och IT-samverkan.

I myndighetens risk- och sårbarhetsanalys konstateras att hushållen inte analyserar sitt elberoende, vilket tillsammans med att det egna ansvaret ibland förbises, medför att enskilda medborgare inte är förberedda vid störningar i elleveranserna. Energimyndigheten har därför distribuerat en pärm innehållande målgruppsanpassad information till bl a kommuner, länsstyrelser och media. Energimyndigheten bedömer att ovan nämnda åtgärder har bidragit till att förstärka krisledningsförmågan på i första hand lokal och regional nivå.

Energimyndighetens har sedan 2004, på regeringens uppdrag, arbetat med att skapa möjligheter för att i bristsituationer kunna styra el till prioriterade samhällsviktiga elanvändare. Ett förslag till system lämnades till Regeringen i november 2007 med rapporten ER 2007:38. Under 2008 har myndigheten, på regeringens uppdrag, fortsatt arbetet genom att genomföra lokala pilotprojekt och förbereda regionala försök 2009, tillsammans med berörda myndigheter och aktörer. Målet är att en första landsomfattande planeringsomgång ska kunna genomföras under 2011. Fyra lokala pilotprojekt har genomförts under 2008 i Karlskrona kommun, Ludvika, Ljusnarsberg och Smedjebacken kommun, Malmö Stad samt Malå, Norsjö och Skellefteå kommun. Förberedelser pågår för länsförsök i 1 – 3 län under 2009.

Arbetet under 2008 visar att den lokala planeringsprocess som prövas inte bara ger möjligheter att styra el till prioriterade elanvändare, utan att den också ger flera andra positiva effekter vad gäller samhällsplanering och krisberedskap. Energimyndigheten kommer att lämna en särskild arbetslägesbeskrivning senast 1 januari 2009. Slutlig redovisning innehållande förslag till regeringen om eventuella åtgärder lämnas senast den 1 december 2009. Arbetet ingår i en långsiktig utveckling av försörjningstryggheten och systemet kommer, när det införs, att påverka den operativa förmågan positivt. Men redan nu har krisledningsförmågan i elförsörjningen förbättrats i de kommuner som genomfört pilotförsök.

Energimyndighetens risk- och sårbarhetsanalys visar att omfattande störningar i energileveranser hittills har drabbat små orter eller varit kortvariga, det är därmed oklart hur god beredskapen är för omfattande störningar i storstadsområdena.

Samverkansområde Transporter

Myndigheten är enligt IEP-avtalet och EU direktivet skyldig, att säkerställa tillgången på oljeprodukter vid allvarliga försörjningskriser. Med detta följer att varje månad/år skicka in statistik till dessa organ. Det är viktigt att ständigt

förbättra och utveckla kvalité, insamlig och rapportering. e lagringsskyldiga företagen är ålagda att varje månad rapportera deras lager per den sista i varje månad. Som ett led i att säkerställa att de lagringsskyldiga företagen håller det lager de blivit ålagda, har myndigheten genomfört en revision av de sex största oljebolagen på den svenska marknaden. Varje dag i månaden kontrollerades. Det kunde konstateras i årets revision att samtliga sex företag inte helt uppfyllt sitt lagringskrav och därmed har fått strafföreläggande. Åtgärder har vidtagits för att ytterligare upplysa företagen om deras skyldighet.

Sammantaget har kompetensen hos de lagringsskyldiga höjts och tillförlitligheten i statistikunderlagen stärkts. Detta har bidragit till en förbättrad hantering av lagringsskyldigheten samt en ökad förståelse hur oljemarknaden fungerar och varför oljekriser uppstår. Under 2008 har Sverige inte underskridit IEA:s eller EU:s lagringskrav för råolja eller oljeprodukter. Ovan nämnda åtgärder har förstärkt krisledningsförmågan såväl nationellt som internationellt.

I regleringsbrevet anges att myndigheten ska delta i IEA: s stående grupper för krisfrågor och marknadsbevakning, SEQ och SOM. Vid samtliga fyra möten har myndigheten varit representerad liksom vid den Emergency Response Exercise 4 (ERE 4) som genomfördes i Paris. Till den övningen var ett stort antal Non Member Countries inbjudna vilket gav ökad förståelse för samtliga parter avseende behovet av samverkan vid allvarliga störningar av oljetillförseln eller distributionen.

Myndighetens deltagande i övriga möten ger en aktuell uppdatering av läget i medlemsländerna liksom på oljemarknaden totalt. Det extrainsatta mötet i september kom mycket lämpligt efter en mycket kraftig uppgång i råoljepriset under sommaren. Under hösten har myndigheten deltagit i *studieresor till Georgien* samt till OPEC högkvarter i Wien i syfte att öka förståelsen för händelseutvecklingen inom den kaspiska regionen respektive OPEC-länderna.

Regeringen har utsett en myndighetsdelegation som verkar för viss tjänsteexport till Kina avseende underjordslagring av oljeprodukter och leds av Fortifikationsverket. Energimyndigheten är representerad i den delegationen för sakkunskap beträffande lagringen av råolja och oljeprodukter i anläggningarna. Arbetet löper vidare och har nått vissa framgångar även om inga avtal undertecknats hittills. För framgång synes stor uthållighet vara helt nödvändig. Då handeln med olja är global så innebär ökad lagerhållning i Kina en ökad trygghet globalt i händelse av stora störningar i produktion eller leveranser av olja. Svenska avtal om tjänsteexport innebär att svensk väl beprövad teknik används till nytta för miljö och säkerhet i lagringen.

Fortsatt samverkan med universitet och högskolor och en aktiv medverkan i befintliga nätverk förbättrar ständigt omvärldsbevakningen och krismedvetenheten på oljeområdet.

Driften av myndighetens oljelagringsanläggning på västkusten har fortsatt enligt planerna under året. Anläggningen är tänkt att vara en resurs för totalförsvaret vid en utomordentlig allvarlig global oljekris. Anläggningen är planerad för att lagra diesel.

Under året har myndigheten medverkat vid IEA:s möten (ca 3) i Paris angående beredskapslagring och omvärldsanalyser för den globala oljemarknaden. Som ett led i myndighetens omvärldsanalyser har myndigheten även medverkat i studieresor till OPEC i Wien samt besökt oljeproduktionen vid Kaspiska havet (Baku).

Myndigheten har även deltagit som svensk representant i EU-KOM grupper: "Oil supply Group", "Gas Coordination Group" och medverkat på "Fossil Fuel Forum" i Berlin. Inom dessa grupper behandlas frågor rörande försörjningssäkerheten för fossila bränslen i Europa.

Nätverket Olja och Gas (NOG) är ett forum för erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling kring frågor rörande fossila bränslen. Nätverkets uppgift är att ge underlag till en bred energipolitisk debatt genom att belysa oljans och gasens betydelse för viktiga samhällsfunktioner. Myndigheten har under året genomfört sex föredrag på följande teman: "Drivkrafter bakom marknadens oljepris", "Östersjöns betydelse för regionens energiförsörjning", "Security of Energy Demand vs. Security of Energy Supply - How to Maintain a Dialogue between Producers and Consumers of Oil and Gas?", "The Energy Supply of China - Today and Tomorrow" och "Kaukasus och den kaspiska regionen".

Myndigheten har tagit fram skriften *Orkaner i Mexikanska golfen- och deras konsekvenser för den globala oljemarknaden*. Skriften ingår i myndighetens beredskapsserie över viktiga händelser som påverkar energiförsörjningen under kriser.

En nationell strategi för trygg naturgasförsörjning i Sverige har tagits fram under året. Myndigheten har även tagit fram föreskrifter för att öka försörjningstryggheten för hushållskunder som använder naturgas.

Verksamhetsområde Operativ förmåga

Krisberedskapsmyndigheten har identifierat hot från kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära ämnen som prioriterade områden. Inom samverkansområde Transporter genomfördes en försöksutbildning av frivilliga under förra året vilket skapade en liten begränsad resurs av CBRN-kompetens att tillföra trafikverken och Energimyndigheten vid behov. 2008 års planerade utbildning av CBRN-kompetens kom inte till stånd på grund av för få anmälda deltagare med tillräcklig kompetens enligt kravställande myndigheter inom So TP. Nya rutiner för tidig kontroll av anmälda till kursen är under införande inför kommande utbildningar då behov av ytterligare resurser föreligger.

Cisternregistret över svensk lagringskapacitet för oljeprodukter har uppdaterats och här kan en fortsatt minskning av kapaciteten konstateras. I och med pågående samgående mellan oljebolag verksamma i Sverige, Statoil, Norsk Hydro och ev Conoco Phillips (JET) så kommer minskningen av cisternkapacitet och antalet depåorter sannolikt att fortsätta. Bevakningen av depåutvecklingen är central för myndighetens omvärldsbevakning.

Under året har regeringen utsett ledamöter till den utredning som avser ransonerings- och prisregleringslagstiftningen där myndigheten är representerad.

Poolorganisationen består av oljebolagens depåchefer samt transportexperter över hela landet. En viktig uppgift är att kunna samarbeta med distributionen av drivmedel och ha bra kontakter med kommuner och länsstyrelser vid en allvarlig oljekris inom landet.

Under året har en konferens med hela poolorganisationen genomförts under två dagar. Medverkande på konferensen var även kommuner och länsstyrelse som fick möjlighet att diskutera frågor rörande försörjning av drivmedel till reservkraft under långvariga elavbrott.

Utifrån myndighetens mandat och ansvar inom området samt en sammanvägning av de hittills genomförda aktiviteterna och det planlagda arbetet i förhållande till de identifierade bristerna bedöms den operativa förmågan vara i huvudsak vara god, men med vissa brister.

Verksamhetsområde Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

Samverkansområde Teknisk infrastruktur

Energimyndighetens arbete med lokala och regionala utvecklingsprojekt för privat-offentlig samverkan för elförsörjningens beredskap (UPOS) genomförs nu för tredje året. Hittills har sju kommunala och ett länsövergripande projekt avslutats. Fem kommunala projekt med sammanlagt 13 kommuner engagerade pågår liksom ett länsprojekt. Dessa kommer att avslutas under 2009 varefter arbetet kommer att utvärderas, resultaten analyseras och slutsatser dras för det fortsatta arbetet med att utveckla privat-offentlig samverkan på lokal och regional nivå för att stärka elförsörjningen.

Hittillsvarande arbete har lett till att metoder för samverkan och analyser på lokal nivå har utvecklats. Större lokala sårbarheter än förväntat har bl.a. uppmärksammats inom drivmedelsförsörjning, fjärrvärme, läkemedelsförsörjning, betalningsmedelssystem och elektronisk kommunikation. Men det har också identifierats ökade möjligheter att med relativt enkla medel stärka beredskapen, bl.a. inom fjärrvärme där ett banbrytande arbete genomförts i Malmö. Detta kommer att utvecklas vidare.

I alla genomförda projekt har de privat-offentligt gemensamma risk- och sårbarhetsanalyserna lett till ökad insikt och bättre planering hos fler samhällsviktiga verksamheter än tidigare. I många fall har man också tagit fram åtgärdsplaner för att stärka elförsörjningen hos samhällsviktiga verksamheter, men bl.a. på grund av osäkerheter när det gäller finansiering har dessa ännu inte genomförts i någon större utsträckning. I vissa av projekten har arbetet lett till en kompletterande anskaffning av reservkraft till samhällsviktiga verksamheter.

Inom FN pågår ett omfattande arbete för att förebygga naturolyckor och minimera effekterna av dem. Bland annat har alla medlemsländer åtagit sig att följa Hyogodeklarationen och Hyogo Framework for Action (HFA) och inrätta en så kallad nationell plattform för sitt arbete med naturolyckor. Arbetet initierades av FN-organet International Strategy for Disaster Reduction, ISDR. I Sverige är det Räddningsverket som har regeringens uppdrag att i samverkan med berörda myndigheter och organisationer inrätta en nationell plattform för arbete med naturolyckor.

Ett framtida förändrat klimat kommer att påverka sårbarheten i det svenska energisystemet. Detta beskrivs i den delrapport (ER 2008:20) som Energimyndigheten lämnade till näringsdepartementet den 1 oktober 2008. Delrapporten är en inledande analys inom ramen för ett projekt som ska pågå fram till och men november 2009. Utifrån denna analys fastslås att myndigheten måste fortsätta jobba med dessa frågor för att säkerställa den framtida förmågan att motstå allvarliga störningar och säkerställa att den grundläggande robustheten i energisystemet hålls på en fortsatt god nivå.

Samverkansområde Transporter

Myndigheten har tillsammans med transportmyndigheterna inom samverkansområdet "Transporter", Länsstyrelsen i västra Götaland och oljebolaget Preem utfört en Risk- och sårbarhetsanalys avseende raffinaderier och depåer på västkusten. Fokus på rapporten har varit samhällets försörjningstrygghet. Efter analysen har Preems raffinaderi i Göteborg blivit "Skyddsobjekt" samt att Preem har beslutat att investera stora summor i höjd säkerhet för raffinaderiet.

Myndigheten har medverkat i förhandlingarna om EU-direktivet "Skydd av Europeisk Kritisk Infrastruktur" (EPCIP). Energi och transporter är prioriterade sektorer i direktivet. Tanken är att skydda infrastruktur som påverkar två eller flera medlemsländer och uppfyller vissa kriterier som har arbetats fram i form av "Guidelines".

Logistiken för drivmedelstransporter blir mer slimmad och det kräver ökat samarbete mellan oljebolagen. Myndigheten ser positivt på samarbete inom branschen men är oroad för att nedläggningen av oljedepåer har fortsatt under året. Flexibiliteten inom drivmedelsförsörjningen minskar med färre oljedepåer

och med det minskar robustheten i systemet. För att motverka trenden så arbetar myndigheten mycket för att höja det frivilliga samarbetet inom oljebranchen och med tidiga diskussioner med kommuner och länsstyrelser om behoven av drivmedel vid en kris.

Myndigheten har tillsammans med Vägverket tagit fram drivmedelscisterner som kan kopplas till bandvagnar som kommer att vara stöd till det civila samhället vid en energikris.

Under året har myndigheten lämnat underlag till Krisberedskapsmyndighetens kvartalsrapporter vad avser PFF-verksamhet.

6. Måluppfyllelse avseende Krisledningsförmåga, Operativ förmåga och Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar.

Krisledningsförmåga

De under året genomförda åtgärderna har bidragit till en kunskapsöverföring och större insikt och förståelse för området trygg energiförsörjning. Vid en omfattande energikrissituation kommer stora delar av myndigheten att engageras. Det är därför väsentligt att ständigt förbättra kunskapen om myndighetens ansvar och roll, i en sådan situation.

Energimyndigheten har uppfyllt Sveriges åtagande i IEP-avtalet (IEA) och EUs direktiv om drivmedelsförsörjning. Åtaganden går ut på att förebygga och minska konsekvenserna vid drivmedelskriser globalt och nationellt.

Inom ramen för gränssättande faktorer bör nämnas de tidigare identifierade beroendeförhållandena avseende el, tele och IT. På framför allt på användarsidan, ställer dessa fortsatt höga krav på dels en fungerande och integrerad samverkan med näringslivet dels en vidareutveckling av befintlig samverkan mellan myndigheter på samtliga nivåer i samhället.

En sammanvägning av de hittills genomförda aktiviteternas resultat, ligger till grund för bedömningen att i huvudsak är Krisledningsförmågan god, men med vissa brister. Inom ramen för det pågående och planerade arbetet kommer förmågan att ytterligare utvecklas och förbättras. Energimyndigheten har inom ramen för krisorganisationen bl a identifierat och tagit beslut om en åtgärdsplan samt projekt som syftar till att minska ställtider för beslut inför och under en energikris. Vidare har beslut om vidareutbildning för personal tagits samtidigt som undersökningar kring förutsättningar för att ha en tjänsteman i beredskap (TiB) påbörjats. För att dessa förbättringar ska kunna genomföras och därmed möjliggöra att krisledningsförmågan höjs till god är det är väsentligt att arbetet inom trygg energiförsörjning kan bedrivas långsiktigt och med kontinuitet.

Verksamheten har bedrivits utifrån genomförda risk- och sårbarhetsanalyser, i enlighet med KBM:s planeringsinriktning och upprättad överenskommelse. Vid en sammanvägning av genomförda aktivitetens resultat och med stöd av genomförda utvärderingar, bedömer Energimyndigheten att målluppfyllelsen är god.

Operativ förmåga

Energimyndighetens ansvar vid en energibristssituation, sorterar initialt inom krisledningsförmågan, men de åtgärder som krävs för att lindra effekter av det inträffade, kan inbegripas i den operativa förmågan.

Vad gäller förbrukningsdämpande åtgärder, finns ett behov av att aktualisera de informativa styrmedlen. Vidare har inom området studier genomförts, där övriga, möjliga och önskvärda åtgärder har identifierats och kommer att vidareutvecklas under 2009.

Energimyndigheten är representerad i utredningen avseende ransonerings- och prisregleringslagstiftningen. Resultaten från denna utredning kommer sannolikt att utgöra en viktig utgångspunkt i myndighetens fortsatta arbete på området.

Energimyndigheten har som mål att uppfylla Sveriges åtagande i IEP-avtalet (IEA) och EUs direktiv om drivmedelsförsörjning. Åtaganden går ut på att förebygga och minska konsekvenserna vid drivmedelskriser globalt och nationellt.

Poolorganisationen bedöms ha erforderlig kompetens för att kunna klara distributionen av produkter vid en oljekris. Energimyndigheten har med hjälp av poolorganisationen under året medverkat på övningar och informerat kommuner, länsstyrelser och transportmyndigheter. Det har medfört att drivmedelsförsörjningen, har fått en tydligare funktion inom hela transportsektorn och har blivit en prioriterad verksamhet i kommuner, länsstyrelser och transportmyndigheternas RoS-analyser. En identifierad brist är hur kommunerna planerar för drivmedelsförsörjningen av reservkraft vid ett långvarigt elavbrott. Energimyndigheten planerar under 2009 med start slutet av 2008 att genomföra en studie i en kommun som ska utmynna i en instruktion (checklista) som kan vara ett stöd för alla kommuners planering. Studien ska samtidigt arbetas in i projektet "uthållig kommun".

Utifrån myndighetens mandat och ansvar inom området samt en sammanvägning av de hittills genomförda aktiviteterna och det planlagda arbetet i förhållande till de identifierade bristerna bedöms den operativa förmågan vara i huvudsak god, men med vissa brister.

Verksamheten har bedrivits utifrån genomförda risk- och sårbarhetsanalyser, i enlighet med KBM:s planeringsinriktning och upprättad överenskommelse. Vid en sammanvägning av genomförda aktivitetens resultat och med stöd av

genomförda utvärderingar, bedömer Energimyndigheten att måluppfyllelsen är god.

Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

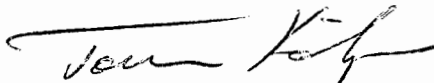
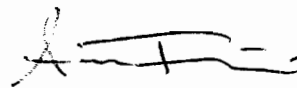
Energimyndigheten har uppfyllt Sveriges åtagande i IEP-avtalet (IEA) och EUs direktiv om drivmedelsförsörjning. Åtaganden går ut på att förebygga och minska konsekvenserna vid drivmedelskriser globalt och nationellt.

Samtliga vidtagna åtgärder har utmynnat i att Sverige har uppfyllt sina förpliktelser och höjt krismedvetandet hos allmänhet, myndigheter, kommuner och företag.

En sammanvägning av de hittills genomförda aktiviteterna, ligger till grund för bedömningen att i huvudsak är förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar god, men med vissa brister. De identifierade bristerna kommer inom ramen för det pågående och planerade arbetet att utveckla och förbättra förmågan, förutsatt att arbetet får möjlighet att bedrivas långsiktigt och med kontinuitet.

Verksamheten har bedrivits utifrån genomförda risk- och sårbarhetsanalyser, i enlighet med KBM:s planeringsinriktning och upprättad överenskommelse. Vid en sammanvägning av genomförda aktiviteters resultat och med stöd av genomförda utvärderingar, bedömer Energimyndigheten att måluppfyllelsen är god.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Tomas Kåberger. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit avdelningscheferna Josephine Bahr Ljungdell, Susan Linton Royen, Zofia Lublin, Andres Muld, Birgitta Palmberger och Mathias Fock, verksjuristen Fredrik Selander, enhetscheferna Carin Karlsson och Maria Malmkvist samt handläggarna Urban Bergström, Eva Liljegren och Anna Fridén, den sistnämnda föredragande.

Tomas Kåberger
Anna Fridén

Bilaga 1

Aktuellt om tryggheten i energiförsörjningen

De flesta olyckor och händelser i energisystemet leder oftast till kortvariga störningar, även om de i bland drabbar många människor. Vissa händelser är emellertid mer allvarliga och påverkar eller hade kunnat påverka hela eller stora delar av nationen. Nedan ges en översiktlig redovisning med kommentarer om aktuella händelser och aktiviteter av principiell betydelse som genomförts under januari–oktober 2008.

Inträffade störningar och händelser i Sverige

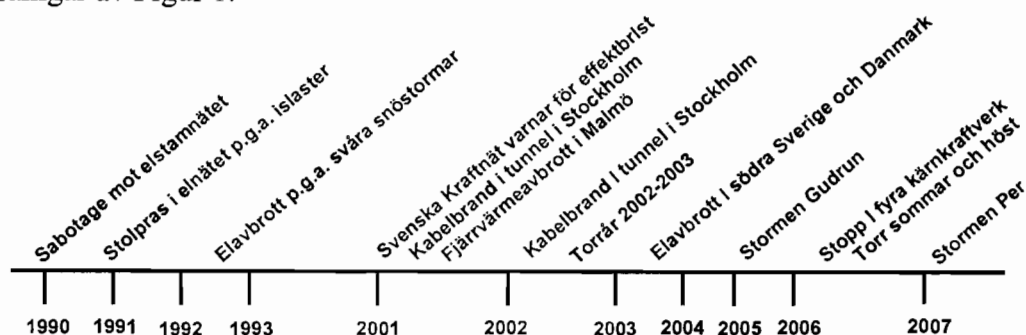
Exempel på några allvarliga händelser eller händelser som med andra förutsättningar hade kunnat få allvarliga konsekvenser är:

- Ett besvärligt väderläge i januari orsakade omfattande islaster på delar av elledningsnätet i Norrbotten, vilket resulterade i kortare elavbrott.
- Stormen Tuva medförde att cirka 75 000 kunder i syd- och västsverige drabbades av elavbrott i februari.
- I centrala Stockholm blev cirka 42 000 kunder strömlösa i cirka tre timmar i juni.
- En storm i början på augusti orsakade elavbrott för som mest 20 000 kunder. Det är ovanligt med så kraftiga stormar under sommaren.

Många andra, ur nationellt perspektiv mindre, händelser inträffade också under året. Det rör sig om bränder i pelletsfabriker och flislager, värmeverk som stoppas av tekniska fel, sprickor i bränslestavar och bristande bevakning i anslutning till kärnkraftverk, 10 000-tals elavbrott m.m. I de allra flesta fall blev det dock inte några besvärliga eller långvariga konsekvenser för slutanvändarna.

Turerna kring Ekfors Kraft AB och dess kunder i Haparanda och Övertorneå kommuner har fortsatt under 2008.

Exempel på tidigare allvarliga händelser i den svenska energiförsörjningen framgår av Figur 1.

Figur 1. Exempel på allvarliga händelser i den svenska energiförsörjningen 1990–2007.

Viktiga nationella utredningar och initiativ

Ett omfattande arbete utförs av olika aktörer för att förhindra störningar i energisystemet eller för att lindra konsekvenserna av händelser. Nedan följer några exempel på nationella utredningar, föreskrifter m.m. som togs fram under januari–oktober 2008 med bäring på tryggheten i energiförsörjningen:

Energimyndigheten har som central förvaltningsmyndighet ett generellt ansvar för att förebygga en trygg energiförsörjning. Nedan beskrivs några av de aktiviteter som myndigheten bedrivit eller initierat under året:

- Arbetat med att inventera åtgärder för att dämpa drivmedelsförbrukningen inom transportsektorn i händelse av drivmedelskriser.
- Initierat pilotprojekt hos kommuner och länsstyrelser avseende möjligheterna att prioritera samhällsviktiga elanvändare vid elbrist.
- Energimyndigheten lämnade i oktober en delrapport till regeringen inom ramen för sitt uppdrag att analysera energisektorns sårbarhet för framtida extrema väderhändelser. Rapporten analyserar även klimatförändringens påverkan på energisystemet i stort.
- Påbörjat planeringen av en större övning med flera samhällsaktörer avseende störningar i energiförsörjningen. Övningen avses genomföras år 2010.

Energimarknadsinspektionen är den myndighet som övervakar och har tillsyn över marknaderna för el, naturgas och fjärrvärme. Hittills under 2008 har följande aktiviteter bedrivits.

- I rapporten ”Risk- och sårbarhetsanalyser samt åtgärdsplaner, delprojekt 1” lämnat förslag på lämpliga kriterier och specifikationer för dessa analyser. Arbetet med att utforma en föreskrift inom detta område pågår.
- I samråd med Svenska Kraftnät och efter samråd med Konkurrensverket arbetat med att utarbeta ett förslag till en långsiktig lösning av effektreservsfrågan avseende elproduktionen. Arbetet beräknas klart i december 2008.
- Bereder tillståndsansökan avseende byggnation av en naturgasledning från Norge till Sverige och Danmark. Ledningen ska förläggas till havs. Det befintliga svenska naturgasnätet planeras att anslutas till den nya ledningen via tre grenledningar på västkusten.
- Arbetar med att utveckla en metod för tillsyn av leveranskvaliteten i elnäten. Under året kommer även tillsyn inledas över leveranskvaliteten enligt den framtagna metoden.

Svenska Kraftnät sköter stamnätet för elkraft och har även systemansvaret för el och naturgas i Sverige. Svenska Kraftnät bedömde inför vintern 2008/09 att det i händelse av en extremt kall vinter (”10-årsvinter”) finns ett underskott på 100 MW, dvs. det finns inte någon möjlighet att möta det förväntade behovet av el med ökad produktion och import. I ett sådant läge blir det nödvändigt med förbrukningsreduktion enligt den upphandlade effektreserven.

Strålsäkerhetsmyndigheten bildades den 1 juli. Strålsäkerhetsmyndigheten är en förvaltningsmyndighet med samlat ansvar inom områdena strålskydd och kärnsäkerhet. Den nya myndigheten tog över ansvar och uppgifter från Statens strålskyddsinstitut och Statens kärnkraftinspektion när dessa upphörde den 30 juni.

Regeringen tillsatte en utredning som ska lämna förslag om den frivilliga försvarsverksamhetens framtida inriktning och uppgifter inom totalförsvaret och samhällets krisberedskap. Utredningen beräknas klar i oktober 2008.

I övrigt noteras att:

- oljepriset efter en toppnotering på 145 US-dollar (Brent-börsen i juli) sjönk till 68 US-dollar i oktober.
- debatterna kring klimatförändringens effekter fortsatte.
- utredningen för översyn av ransoneringslagstiftningen och prisregleringslagen samt viss annan angränsande lagstiftning pågår.

Internationella händelser och initiativ

Vid sidan om de aktiviteter som bedrivs i Sverige pågår ett internationellt arbete för att förhindra störningar i energisystemet.

Inom EU fortsatte diskussionerna kring förslagen till ändringar i reglerna för medlemsländernas lagringsskyldighet av oljeprodukter. En del i denna diskussion är om en större del av lagret ska bestå av färdiga produkter i stället för råolja.

Nordel, de nordiska stamnätsföretagen samarbetsorganisation, har identifierat ett antal interna och externa nätinvesteringar och sammanställt dessa i "Nordic Grid Master Plan 2008". Analysen bygger på hur nätsituationen ser ut år 2015 med de planer som föreligger samt vad som är nödvändigt att förstärka med avseende på ett antal scenarier för år 2025. Syftet med är att förbättra den nordiska elmarknadens funktionssätt. Ambitionen är att reducera dagens begränsningar i elöverföringen med 80 procent.

Även under 2008 var det hög aktivitet inom EU:s expertgrupp för gasförsörjning, Gas Co-ordination Group. Orsaken till detta var att ett ansträngt försörjningsläge hotade till följd av Rysslands tidvisa stopp (eller hot om stopp) av gasexport till vissa länder i forna Sovjetunionen.

Stamnätsföretag inom elförsörjning i Europa avser att bilda en ny samarbetsorganisation, ENTSO-E (the European Network of Transmission System Operators for Electricity) med målet att organisationen ska vara igång sommaren 2009. Detta medför att de nordiska stamnätsföretagens organisation Nordel kommer att avvecklas.

Flera allvarliga händelser som drabbade energiförsörjningen i andra länder inträffade under året. Bland annat inträffade följande större händelser:

- Flera länder har tvingats till restriktioner i elförsörjningen till följd av ansträngd energibalans. Det gäller t.ex. Chile, Argentina, Sydafrika och Indien.
- I februari blev cirka 4 miljoner invånare i Florida utan el till följd av dominoeffekter med flera utslagna kärnkraftverk. Elavbrottet varade i några timmar.
- I april utbryter en tvådagarsstrejk bland de 1 200 anställda på raffinaderiet Grangemouth i Skottland. Strejken stryker oljeflödet från Nordsjön via en ledning som står för nästan hälften av den brittiska oljan.
- En kärnkraftsanläggning i Japan skadades i juni så allvarligt vid en jordbävning att radioaktivt vatten läckte ut i byggnaden.
- Elföretagen i Kalifornien uppmanar i juli befolkningen till att spara på el till följd av förväntad hög förbrukning vid det ovanligt varma vädret. Samtidigt har de många bränderna orsakat upprepade strömavbrott.
- Ett omfattande strömavbrott gjorde större delen av Venezuela strömlöst under en dag i oktober.

Några tidigare allvarliga internationella händelser

Översvämningar i England, 2007

Elkollaps i Tyskland drabbar stora delar av Europa, nov 2006

Orkanen Ornesto, sep 2006

Ryssland stoppar gasleveranser till Ukraina, jan 2006

Orkanerna Katrina och Rita, 2005

Brand i oljedepå i England, 2005

Explosion i naturgasledning i Belgien, 2004

Dambrott i USA, 2004

Elkollaps i USA och Kanada, 2003

Elkollaps i Italien, 2003

Torrår Norden, 2002–2003

Översvämningar i Tjeckien, 2002

Stopp av kärnkraftverk i Japan, 2002

Elkris i Kalifornien, 2001

Drivmedelsblockader i Frankrike och Storbritannien, 2000

Orkaner i Frankrike, 1999

Elmarknadskollaps i Chile, 1998

Isstorm i Kanada, 1998

Elavbrott i Auckland, Nya Zeeland, 1998

Förmågebedömning 2008

SCENARIER

1. Influensapandemi
2. Störningar i de finansiella systemen
3. IT-relaterad störning

Myndighetens förmåga

Svar på vissa av de indikatorer som är i stort sett oberoende av händelse

Leda, samverka och informera

Påverkar krisledningsförmågan och den operativa förmågan

- 1 Det finns en aktuell krisledningsplan som är känd i organisationen
- 2 Det finns en krisledningsorganisation som utbildas och övas regelbundet
- 3 Krisledningen disponerar nödvändiga resurser i form av lokaler, tekniska system för bl.a. kommunikation och lägesbild och kan verka dygnet runt under minst en veckas tid
- 4 Det finns ett nätverk för samverkan och samverkansövningar genomförs regelbundet
- 5 Det finns rutiner och tekniskt stöd för information till allmänhet och media samt för intern information

	Ja	Delvis	Nej
Leda, samverka och informera	☒	☐	☐

Kryssa ja om myndigheten uppfyller samtliga av indikatorns komponenter. Kryssa delvis om endast vissa av komponenterna är uppfyllda. Kryssa nej om ingen komponent finns. Observera att kryssen endast är en summering. Beskriv även indikator med samtliga komponenter i textrutan ovan.

Reservkraft

Påverkar den operativa förmågan och förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- 1 Det finns testad reservkraft med uthållighet om minst en vecka

Förutsatt att tanken kan förses med bränsle, annars 3-4 dagar.

	Ja	Delvis	Nej
Reservkraft	☒	☐	☐

Kryssa ja om myndigheten har testad reservkraft till de samhällsviktiga verksamheterna med uthållighet om minst en vecka. Kryssa delvis om det t.ex. finns reservkraft men inte bränsle för sju dygn. Kryssa nej om ingen reservkraft finns för myndighetens verksamhet. Observera att kryssen endast är en summering. Beskriv även indikator med samtliga komponenter i textrutan ovan.

Möjlighet att flytta samhällsviktig verksamhet till annan plats

Påverkar förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvariga störningar

- Det finns genomförda förberedelser på den alternativa platsen
- Flytt av verksamhet till alternativ plats är övad

Energimyndigheten har tillgång till lokaler på två platser, reservplats för datordrift samt distansarbetsplatser och bedömer därmed att personal finns tillgänglig. Inom Energimyndighetens ansvarsområde föreligger inte något behov av att flytta verksamhet.

	Ja	Delvis	Nej
Möjlighet att flytta verksamheten	☐	☒	☐

Kryssa ja om myndigheten har övat och förberett flytt av de samhällsviktiga verksamheterna. Kryssa delvis om möjlighet till flytt finns men den inte är övad eller förberedd. Kryssa nej om ingen möjlighet finns att flytta verksamheten. Observera att kryssen endast är en summering. Beskriv även indikatorn med samtliga komponenter i textrutan ovan.

Larm

Påverkar krisledningsförmågan

- Det finns övade larmrutiner
- Det finns utbildad och övad tjänsteman in beredskap (TiB) som är bemannad 24 timmar per dygn, 365 per år

Tib saknas.

	Ja	Delvis	Nej
Larm	☐	☒	☐

Kryssa ja om myndigheten har övade larmrutiner samt utbildad och övad TiB ständigt under året. Kryssa delvis om endast vissa av komponenterna är uppfyllda. Kryssa nej om ingen av komponenterna finns. Observera att kryssen endast är en summering. Beskriv även indikatorn med samtliga komponenter i textrutan ovan.

Sektorns eller länets förmåga

Svar på vissa av de indikatorer som är i stort sett oberoende av händelse

Leda, samverka och informera

Påverkar krisledningsförmågan och den operativa förmågan

- Det finns en aktuell krisledningsplan som är känd i organisationen
- Det finns en krisledningsorganisation som utbildas och övas regelbundet
- Krisledningen disponerar nödvändiga resurser i form av lokaler, tekniska system för bl.a. kommunikation och lägesbild och kan verka dygnet runt under minst en veckas tid
- Det finns ett nätverk för samverkan och samverkansövningar genomförs regelbundet
- Det finns rutiner och tekniskt stöd för information till allmänhet och media samt för intern information

	Ja	Delvis	Nej
Leda, samverka och informera	☐	☐	☐

Kryssa ja om sektorn eller länet uppfyller samtliga av indikatorns komponenter. Kryssa delvis om endast vissa av komponenterna är uppfyllda. Kryssa nej om ingen komponent finns. Observera att kryssen endast är en summering. Beskriv även indikatorn med samtliga komponenter i textrutan ovan.

Reservkraft

Påverkar den operativa förmågan och förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Det finns testad reservkraft med uthållighet om minst en vecka

	Ja	Delvis	Nej
Reservkraft	☐	☐	☐

Kryssa ja om sektorn eller länet har testad reservkraft till de samhällsviktiga verksamheterna med uthållighet om minst en vecka. Kryssa delvis om det t.ex. finns reservkraft men inte bränsle för sju dygn. Kryssa nej om ingen reservkraft finns för sektorns eller länets verksamhet. Observera att kryssen endast är en summering. Beskriv även indikatorn med samtliga komponenter i textrutan ovan.

Möjlighet att flytta samhällsviktig verksamhet till annan plats

Påverkar förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Det finns genomförda förberedelser på den alternativa platsen
- Flytt av verksamhet till alternativ plats är övad

☐

	Ja	Delvis	Nej
Möjlighet att flytta verksamheten	☐	☐	☐

Kryssa ja om sektorn eller länet har övat och förberett flytt av de samhällsviktiga verksamheterna. Kryssa delvis om möjlighet till flytt finns men den inte är övad eller förberedd. Kryssa nej om ingen möjlighet finns att flytta verksamheten. Observera att kryssen endast är en summering. Beskriv även indikatorn med samtliga komponenter i textrutan ovan.

Larm

Påverkar krisledningsförmågan

- Det finns övade larmrutiner
- Det finns utbildad och övad tjänsteman in beredskap (TiB) som är bemannad 24 timmar per dygn, 365 per år

☐

	Ja	Delvis	Nej
Larm	☐	☐	☐

Kryssa ja om sektorn eller länet har övade larmrutiner samt utbildad och övad TiB ständigt under året. Kryssa delvis om endast vissa av komponenterna är uppfylla. Kryssa nej om ingen av komponenterna finns. Observera att kryssen endast är en summering. Beskriv även indikatorn med samtliga komponenter i textrutan ovan.

Influensapandemi

En ny form av influensavirus sprids och i alla delar av världen insjuknar en stor del av befolkningen i influensa. I början av september kommer viruset till Sverige. Arbetsplatser får en personalfrånvaro om cirka 15 procent under sju veckor. Pandemin når kulmen under vecka två och tre med en frånvaro på 50 procent. De som blir sjuka är borta från arbetet i minst fem arbetsdagar.

Redan innan det första utbrottet i Sverige öppnas en nationell sjukvårdsrådgivning via telefon och Internet. Den hålls i drift under hela förloppet även om det periodvis är mycket långa kötider.

En vecka efter utbrottet beslutar regeringen att influensan ska klassificeras som allmänfarlig vilket gör att den omfattas av smittskyddslagens bestämmelser om anmälningsplikt, karantän, isolering etc.

Myndighetens förmåga vid en influensapandemi

Med influensapandemi avses scenariot ovan

Leda, samverka och informera

Påverkar krisledningsförmågan och den operativa förmågan

- ☐ Det finns en aktuell krisledningsplan som är känd i organisationen
- ☐ Det finns en krisledningsorganisation som utbildas och övas regelbundet
- ☐ Krisledningen disponerar nödvändiga resurser i form av lokaler, tekniska system för bl.a. kommunikation och lägesbild och kan verka dygnet runt under minst en veckas tid
- ☐ Det finns ett nätverk för samverkan och samverkansövningar genomförs regelbundet
- ☐ Det finns rutiner och tekniskt stöd för information till allmänhet och media samt för intern information

Krisorganisationen omfattas av en stor del av Energimyndighetens personal. Beskriven situation och möjlighet att utföra arbete från distansarbetsplats, innebär att erforderlig kompetens kan finnas tillgänglig i organisationen.

Ange hur indikatorn leda, samverka och informera påverkas av scenariot.

Materiella resurser

Påverkar förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- ☐ Det finns materiella resurser att tillgå snart efter att scenariot inträffat
- ☐ Det finns en uthållighet i de materiella resurserna om minst en vecka
- ☐ Det finns en förmåga att omfördela interna materiella resurser samt en förmåga att ta emot externa materiella förstärkningsresurser

Energimyndighetens behov omfattas i huvudsak av datorstöd och förmåga att kommunicera. Den förmågan kan sannolikt upprätthållas. Energimyndighetens har inom sitt ansvarsområde inte några materiella resurser att fördela.

Personella resurser

Påverkar förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- ☐ Det finns regelbundet utbildade och övade personella resurser att tillgå snart efter att scenariot har inträffat
- ☐ De personella resurserna kan verka under minst en vecka
- ☐ Det finns möjlighet att omfördela personal inom myndigheten samt att ta emot externa personella förstärkningsresurser

Krisorganisationen omfattas av en stor del av myndighetens personal. Beskriven situation och möjlighet att utföra arbete från distansarbetsplats, innebär att erforderlig kompetens kan finnas tillgänglig i organisationen.

Regelverk

Påverkar krisledningsförmågan, operativa förmågan och förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- ⌘ Det finns legalt stöd för hur myndigheten ska hantera scenariot
- ⌘ Det finns riktlinjer och policys för hur myndigheten ska hantera scenariot
- ⌘ Det finns avtal som gäller vid scenariot
- ⌘ Ansvarsfördelningen mellan myndigheter och övriga berörda aktörer är klagjord

Myndighetens huvudsakliga ansvar ligger inom områdena samverkan och information dessa kan sannolikt upprätthållas såväl nationellt som internationellt.

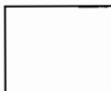
Indikator vald av myndigheten

- ⌘ Kommentar som innefattar indikatorns komponenter

Respektive ansvarig handläggare ansvarar för att relevant information når GD. GD fattar beslut när delar av eller hela krisorganisationen ska sammankallas.

Indikator vald av myndigheten

- ⌘ Kommentar som innefattar indikatorns komponenter

Myndighetens förmåga vid en influensapandemi

	Behövs ej	Mycket bristfällig	Bristfällig	God med viss brist	God
Krisledningsförmåga	☐	☐	☐	☒	☐
Operativ förmåga	☐	☐	☐	☒	☐
Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störningen	☐	☐	☐	☒	☐

Konsekvenser för samhället

Hur påverkas samhället och medborgarna av att myndigheten respektive sektorn eller länet har den angivna förmågan att hantera det beskrivna scenariot?

Myndigheten förväntas i huvudsak kunna hantera sitt ansvarsområde.

Sektorns eller länets förmåga vid en influensapandemi

Med influensapandemi avses scenariot ovan

Leda, samverka och informera

Påverkar krisledningsförmågan och den operativa förmågan

- 1. Det finns en aktuell krisledningsplan som är känd i organisationen
- 2. Det finns en krisledningsorganisation som utbildas och övas regelbundet
- 3. Krisledningen disponerar nödvändiga resurser i form av lokaler, tekniska system för bl.a. kommunikation och lägesbild och kan verka dygnet runt under minst en veckas tid
- 4. Det finns ett nätverk för samverkan och samverkansövningar genomförs regelbundet
- 5. Det finns rutiner och tekniskt stöd för information till allmänhet och media samt för intern information

Ange hur indikatorn leda, samverka och informera påverkas av scenariot.

Materiella resurser

Påverkar förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- 1. Det finns materiella resurser att tillgå snart efter att scenariot inträffat
- 2. Det finns en uthållighet i de materiella resurserna om minst en vecka
- 3. Det finns en förmåga att omfördela interna materiella resurser samt en förmåga att ta emot externa materiella förstärkningsresurser

Personella resurser

Påverkar förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- 1. Det finns regelbundet utbildade och övade personella resurser att tillgå snart efter att scenariot har inträffat
- 2. De personella resurserna kan verka under minst en vecka
- 3. Det finns möjlighet att omfördela personal inom sektorn eller länet samt att ta emot externa personella förstärkningsresurser

Regelverk

Påverkar krisledningsförmågan, operativa förmågan och förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Det finns legalt stöd för hur sektorn eller länet ska hantera scenariot
- Det finns riktlinjer och policys för hur sektorn eller länet ska hantera scenariot
- Det finns avtal som gäller vid scenariot
- Ansvarsfördelningen mellan myndigheter och övriga berörda aktörer är klargjord

Indikator vald av myndigheten

- Kommentar som innefattar indikatorns komponenter

Indikator vald av myndigheten

- Kommentar som innefattar indikatorns komponenter

Sektorns eller länets förmåga vid en influensapandemi

	Behövs ej	Mycket bristfällig	Bristfällig	God med viss brist	God
Koordineringsförmåga	☐	☐	☐	☐	☐
Operativ förmåga	☐	☐	☐	☐	☐
Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störningen	☐	☐	☐	☐	☐

Konsekvenser för samhället

Hur påverkas samhället och medborgarna av att myndigheten respektive sektorn eller länet har den angivna förmågan att hantera det beskrivna scenariot?

Störningar i de finansiella systemen

Sverige är ordförandeland i EU. Under Sveriges ordförandeskap vidtar EU kraftfulla åtgärder riktade mot den organiserade brottsligheten. Samtidigt etableras en ny kriminell organisation i flera svenska städer.

I Sverige uppstår störningar i flera bankers Internetbanker. Bland annat bokförs betalningar på fel kunder och fel uppgifter finns i kontoredovisningar. Flera av bankernas kunder mottar spam-mail med budskapet att kontanter betalas ut till den som skickar in sitt kontonummer och kod. På grund av oroligheterna kring Internetbankerna vågar allt färre privatpersoner göra affärer över Internet och man vill inte använda sina betalkort utan använder kontanter som enda betalningsmedel.

Flera myndigheter, bland annat Försäkringskassan, Skatteverket, Riksgälden och CSN, blir attackerade av korrupt kod och myndigheternas datorsystem slås ut. Detta innebär att utbetalningar som sköts av dessa myndigheter, till exempel pensioner, studiemedel och A-kassa inte kommer att ske. Skatteverket kan inte heller göra utbetalningar till kommunerna.

Samtidigt rånas värdepåsar på flera platser i Sverige och värdebolagen stoppar värdetransporterna av kontanter på grund av rädslan för ytterligare rån.

Snart börjar rykten och spekulationer att spridas kring uteblivna utbetalningar. Media har rubriker som "Föräldra- och sjukpenning kommer inte att betalas ut!" och "Inga löner kommer att betalas ut!" Allmänheten blir orolig eftersom de uteblivna utbetalningarna kan innebära betalningsanmärkningar då det inte finns möjlighet att betala sina räkningar eller sin hyra.

Rädslan för uteblivna utbetalningar förvärrar kontantbristen ytterligare då bankomaterna töms på pengar. Mataffärernas hyllor töms snabbt då allmänheten hamstrar förnödenheter. Samtidigt får många svårt att köpa livsmedel, bensin etc. när de inte kan använda sina betalkort och det är svårt att få tillgång till kontanter.

Allmänheten ställer krav på kollektivtrafikföretagen och taxibolag att få åka gratis eller på kredit och bankkontor stormas av upprörda människor som vill ha sina pengar.

Myndighetens förmåga vid störningar i de finansiella systemen

Med störningar i de finansiella systemen avses scenariot ovan

Leda, samverka och informera

Påverkar krisledningsförmågan och den operativa förmågan

- Det finns en aktuell krisledningsplan som är känd i organisationen
- Det finns en krisledningsorganisation som utbildas och övas regelbundet
- Krisledningen disponerar nödvändiga resurser i form av lokaler, tekniska system för bl.a. kommunikation och lägesbild och kan verka dygnet runt under minst en veckas tid
- Det finns ett nätverk för samverkan och samverkansövningar genomförs regelbundet
- Det finns rutiner och tekniskt stöd för information till allmänhet och media samt för intern information

Möjligheten att utföra arbete från distansarbetsplats, bidrar till att erforderlig kompetens kan finnas tillgänglig i organisationen.

Ange hur indikatorn leda, samverka och informera påverkas av scenariot.

Materiella resurser

Påverkar förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Det finns materiella resurser att tillgå snart efter att scenariot inträffat
- Det finns en uthållighet i de materiella resurserna om minst en vecka
- Det finns en förmåga att omfördela interna materiella resurser samt en förmåga att ta emot externa materiella förstärkningsresurser

Energimyndighetens behov omfattas i huvudsak av datorstöd och förmåga att kommunicera. Den förmågan kan sannolikt upprätthållas. Inom Energimyndighetens ansvarsområde föreligger inte något behov av att flytta verksamhet.

Personella resurser

Påverkar förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Det finns regelbundet utbildade och övade personella resurser att tillgå snart efter att scenariot har inträffat
- De personella resurserna kan verka under minst en vecka
- Det finns möjlighet att omfördela personal inom myndigheten samt att ta emot externa personella förstärkningsresurser

Delar av krisorganisationen kan arbeta från distansarbetsplatser och kommunicera via mail och telefon.

Regelverk

Påverkar krisledningsförmågan, operativa förmågan och förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Det finns legalt stöd för hur myndigheten ska hantera scenariot
- Det finns riktlinjer och policys för hur myndigheten ska hantera scenariot
- Det finns avtal som gäller vid scenariot
- Ansvarsfördelningen mellan myndigheter och övriga berörda aktörer är klargjord

Myndighetens ansvar avseende drivmedelsförsörjningen kan aktualiseras och kan samverka med relevanta aktörer.

Praktisk erfarenhet

Påverkar krisledningsförmågan, operativa förmågan och förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Upplevd skarp händelse hade beröringspunkter med det beskrivna scenariot
- Genomförd övning hade beröringspunkter med det beskrivna scenariot

Myndigheten har övat oljebranschens nätverk för drivmedelskriser.

Indikator vald av myndigheten

- Kommentar som innefattar indikatorns komponenter

Respektive ansvarig handläggare ansvarar för att relevant information når GD. GD fattar beslut när delar av eller hela krisorganisationen ska sammankallas.

Indikator vald av myndigheten

- Kommentar som innefattar indikatorns komponenter

Myndighetens förmåga vid störningar i de finansiella systemen

	Behövs ej	Mycket bristfällig	Bristfällig	God med viss brist	God
Krisledningsförmåga	☐	☐	☐	☒	☐
Operativ förmåga	☐	☐	☐	☒	☐
Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störningen	☐	☐	☐	☒	☐

Konsekvenser för samhället

Hur påverkas samhället och medborgarna av att myndigheten respektive sektor eller länet har den angivna förmågan att hantera det beskrivna scenariot?

Energimyndigheten kan sannolikt samverka med oljebolag för att möjliggöra en upprätthållen drivmedelsförsörjning.

Sektorns eller länets förmåga vid störningar i de finansiella systemen

Med störningar i de finansiella systemen avses scenariot ovan

Leda, samverka och informera

Påverkar krisledningsförmågan och den operativa förmågan

- Det finns en aktuell krisledningsplan som är känd i organisationen
- Det finns en krisledningsorganisation som utbildas och övas regelbundet
- Krisledningen disponerar nödvändiga resurser i form av lokaler, tekniska system för bl.a. kommunikation och lägesbild och kan verka dygnet runt under minst en veckas tid
- Det finns ett nätverk för samverkan och samverkansövningar genomförs regelbundet
- Det finns rutiner och tekniskt stöd för information till allmänhet och media samt för intern information

Ange hur indikatorn leda, samverka och informera påverkas av scenariot.

Materiella resurser

Påverkar förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Det finns materiella resurser att tillgå snart efter att scenariot inträffat
- Det finns en uthållighet i de materiella resurserna om minst en vecka
- Det finns en förmåga att omfördela interna materiella resurser samt en förmåga att ta emot externa materiella förstärkningsresurser

Personella resurser

Påverkar förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Det finns regelbundet utbildade och övade personella resurser att tillgå snart efter att scenariot har inträffat
- De personella resurserna kan verka under minst en vecka
- Det finns möjlighet att omfördela personal inom sektor eller länet samt att ta emot externa personella förstärkningsresurser

Regelverk

Påverkar krisledningsförmågan, operativa förmågan och förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Det finns legalt stöd för hur sektorn eller länet ska hantera scenariot
- Det finns riktlinjer och policyer för hur sektorn eller länet ska hantera scenariot
- Det finns avtal som gäller vid scenariot
- Ansvarsfördelningen mellan myndigheter och övriga berörda aktörer är klargjord

Praktisk erfarenhet

Påverkar krisledningsförmågan, operativa förmågan och förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Upplevd skarp händelse hade beröringspunkter med det beskrivna scenariot
- Genomförd övning hade beröringspunkter med det beskrivna scenariot

Indikator vald av myndigheten

- Kommentar som innefattar indikatorns komponenter

Indikator vald av myndigheten

- Kommentar som innefattar indikatorns komponenter

Sektorns eller länets förmåga vid störningar i de finansiella systemen

	Behövs ej	Mycket bristfällig	Bristfällig	God med viss brist	God
Krisledningsförmåga	☐	☐	☐	☐	☐
Operativ förmåga	☐	☐	☐	☐	☐
Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar	☐	☐	☐	☐	☐

Konsekvenser för samhället

Hur påverkas samhället och medborgarna av att myndigheten respektive sektorn eller länet har den angivna förmågan att hantera det beskrivna scenariot?

IT-relaterad störning

Debattklimatet i en aktuell samhällsfråga har hettats upp dramatiskt, och över hela landet/regionen skrivs det ilska protestbrev och insändare. En myndighet är speciellt utsatt, eftersom den kan uppfattas som en förespråkare för en önskad förändring.

På flera publika internetforum börjar ett antal personer posta diskussionsinlägg om hur enkelt det är att blockera nätet eller bryta sig in på webbplatser som tillhör de parter, myndigheter eller andra, som man uppfattar har symbolfunktioner i frågan. Efter några dagar postar någon plötsligt en instruktion för hur man utför en sådan attack, och någon annan följer upp med att publicera en länk till en skräddarsydd programvara som redan från början är inställd för att skicka stora mängder skräpdata till en myndighet. En 11-åring kan hantera det attackverktyget.

Strax före arbetstidens slut en dag mitt i veckan upptäcker en av myndighetens medarbetare från sin arbetsdator att det tar onormalt lång tid att nå myndighetens webbplats. Efter en kort stund, 10-15 minuter, är den plötsligt helt omöjlig att nå. En snabb telefonkontroll visar att samma situation råder för den allmänhet som försöker nå webbplatsen utifrån. Efter en halvtimme ringer massmedia och ställer frågor om vad som hänt.

Tidigt påföljande morgon konstaterar en av de första medarbetarna som kommer till kontoret att det visserligen går att logga in på arbetsdatorn, men att det inte längre går att öppna e-posten. Han går till kaffeautomaten, diskuterar saken med kollegorna som anländer. Alla verkar ha samma problem. Strax därpå får myndighetens GD ett samtal från massmedia som vill få en kommentar till de ärekränkande anklagelser som han riktat mot några av landets politiker i ett öppet brev som skickats via e-post till flera stora riksredaktioner. Samtidigt börjar stabschef och verksjurist få sina mobiltelefoner blockerade av underliga samtal. De som ringer vill alla köpa varor som bjudits ut till vrakpris på en webbanksplats. Även informationschefen, som redan är hårt belastad av samtal, råkar ut för liknande samtal.

Runt lunch ringer massmedia på nytt. Nu har någon postat alla myndighetens e-postlösenord på en diskussionsplats för hackare. Till råga på allt visar det sig att flera av medarbetarna valt synnerligen opassande lösenord.

Myndighetens förmåga vid en IT-relaterad störning

Med IT-relaterad störning avses scenariot ovan

Leda, samverka och informera

Påverkar krisledningsförmågan och den operativa förmågan

- ☐ Det finns en aktuell krisledningsplan som är känd i organisationen
- ☐ Det finns en krisledningsorganisation som utbildas och övas regelbundet
- ☐ Krisledningen disponerar nödvändiga resurser i form av lokaler, tekniska system för bl.a. kommunikation och lägesbild och kan verka dygnet runt under minst en veckas tid
- ☐ Det finns ett nätverk för samverkan och samverkansövningar genomförs regelbundet
- ☐ Det finns rutiner och tekniskt stöd för information till allmänhet och media samt för intern information

En belastningsattack från ett fåtal avsändare kan spärras utav myndigheten, web-platsen däremot går att överbelasta och mot detta saknar myndigheten skydd. IT-funktionen bedömer risken för åtkomst av myndighetens lösenord som mycket begränsad.

Ange hur indikatorn leda, samverka och informera påverkas av scenariot.

Personella resurser

Påverkar förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- ☐ Det finns regelbundet utbildade och övade personella resurser att tillgå snart efter att scenariot har inträffat
- ☐ De personella resurserna kan verka under minst en vecka
- ☐ Det finns möjlighet att omfördela personal inom myndigheten samt att ta emot externa personella förstärkningsresurser

Krisorganisationen kan bemannas med relevanta kompetenser och ett call-center kan installeras.

Regelverk

Påverkar krisledningsförmågan, operativa förmågan och förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- ☐ Det finns legalt stöd för hur myndigheten ska hantera scenariot
- ☐ Det finns riktlinjer och policy för hur myndigheten ska hantera scenariot
- ☐ Det finns avtal som gäller vid scenariot
- ☐ Ansvarsfördelningen mellan myndigheter och övriga berörda aktörer är klargjord

Ansvarsfördelningen mellan myndigheten och övriga berörda aktörer är klargjord. Myndigheten är emellertid beroende av datorstöd och kommunikationsvägar för att fullgöra sina uppgifter.

Redundans och robusthet i kommunikationssystemen

Påverkar förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvariga störningar

- 11 Informationsteknologi
- 12 Telekommunikation
- 13 Radiokommunikation

Den externa IT-kommunikationen kommer sannolikt att stängas ner, medan den interna fortlöper. Krav på upprättande av kundsupport/callcenter kommer att ställas.

Indikator vald av myndigheten

- 14 Kommentar som innefattar indikatorns komponenter

Respektive ansvarig handläggare ansvarar för att relevant information når GD. GD fattar beslut när delar av eller hela krisorganisationen ska sammankallas.

Indikator vald av myndigheten

- 15 Kommentar som innefattar indikatorns komponenter

Myndighetens förmåga vid en IT-relaterad störning

	Behövs ej	Mycket bristfällig	Bristfällig	God med viss brist	God
Krisledningsförmåga	☐	☐	☒	☐	☐
Operativ förmåga	☐	☐	☒	☐	☐
Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar	☐	☐	☒	☐	☐

Konsekvenser för samhället

Hur påverkas samhället och medborgarna av att myndigheten respektive sektorn eller länet har den angivna förmågan att hantera det beskrivna scenariot?

Den elektroniska kommunikationen är viktig i myndighetens dagliga arbete och det skulle givetvis påverka arbetet om den inte fungerade. I en krissituation där myndigheten förväntas vara operativ har tillgången till de elektroniska kommunikationerna en avgörande betydelse.

Sektorns eller länets förmåga vid en IT-relaterad störning

Med IT-relaterad störning avses scenariot ovan

Leda, samverka och informera

Påverkar krisledningsförmågan och den operativa förmågan

- ☐ Det finns en aktuell krisledningsplan som är känd i organisationen
- ☐ Det finns en krisledningsorganisation som utbildas och övas regelbundet
- ☐ Krisledningen disponerar nödvändiga resurser i form av lokaler, tekniska system för bl.a. kommunikation och lägesbild och kan verka dygnet runt under minst en veckas tid
- ☐ Det finns ett nätverk för samverkan och samverkansövningar genomförs regelbundet
- ☐ Det finns rutiner och tekniskt stöd för information till allmänhet och media samt för intern information

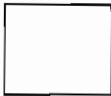

Ange hur indikatorn leda, samverka och informera påverkas av scenariot.

Personella resurser

Påverkar förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvariga störningar

- ☐ Det finns regelbundet utbildade och övade personella resurser att tillgå snart efter att scenariot har inträffat
- ☐ De personella resurserna kan verka under minst en vecka
- ☐ Det finns möjlighet att omfördela personal inom sektorn eller länet samt att ta emot externa personella förstärkningsresurser

Regelverk

Påverkar krisledningsförmågan, operativa förmågan och förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvariga störningar

- ☐ Det finns legalt stöd för hur sektorn eller länet ska hantera scenariot
- ☐ Det finns riktlinjer och policys för hur sektorn eller länet ska hantera scenariot
- ☐ Det finns avtal som gäller vid scenariot
- ☐ Ansvarsfördelningen mellan myndigheter och övriga berörda aktörer är klargjord

Redundans och robusthet i kommunikationssystemen

Påverkar förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvariga störningar

- ☐ Informationsteknologi
- ☐ Telekommunikation
- ☐ Radiokommunikation

Indikator vald av myndigheten

- ☐ Kommentar som innefattar indikatorns komponenter

Indikator vald av myndigheten

- ☐ Kommentar som innefattar indikatorns komponenter

Sektorns eller länets förmåga vid en IT-relaterad störning

	Behövs ej	Mycket bristfällig	Bristfällig	God med viss brist	God
Krisledningsförmåga	☐	☐	☐	☐	☐
Operativ förmåga	☐	☐	☐	☐	☐
Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar	☐	☐	☐	☐	☐

Konsekvenser för samhället

Hur påverkas samhället och medborgarna av att myndigheten respektive sektor eller länet har den angivna förmågan att hantera det beskrivna scenariot?